

שני שעירי פרק שישי יומא

סו.

עין משפט נר מצוה

לד א ב ג ד ה מני פ"ג
מהל' עמוד יו"ה הלכה
עבודת: 1
ל ה ו מני פ"ה מהלכות פרה
הלכה ו:
ל ו ז מני פ"ג מהלכות עבודה
יו"ה הל' ז:

תורה אור השלם

1. לכו נא ונבדוקה יאמר ה'
אם יהיו חטאיכם כשנים
כשלה ללבנו אם יאדימו
בחולע בצמר ידיו.
ישעיהו א יח

מוסף רש"י

למי שאין לו פת בסלו.
אזל היוס דוואג על למחר
(קטן ע"ו). לשון של
ההירות. למ סוק ומשן
כעין לשון וצוה שום
וקושין אותו כגלע שער
המשמלת והיא מלגן מליו
ואז יפון שמל הקב"ה
לישראל עמלמ (שע"ה ב)
אם יפון סמלמ כשנים כגלע
ליבנו (ע"ו ע"ו).

רבינו הגנאל

ה"ר י' סוכות ו"ב מילין
היו דברי ר' מאיר ר' יהודה
אמר ט' סוכות ו"י מילין
היו. ר' יוסי אומר ה' סוכות
ו"י מילין והיו פשוטין הן
כולן (א) אצל זה שאומר
וכולן לדי עירוב. א"ר
יוסי שח לו לאלכו בני אם
ע"י עירוב יכול אני לעשות
בבית סוכת ו"י מילין.
צריך פירוש וזה פירושו,
עושה בחוק אביבה מילין
פירושית סוכה, ומדוברת
ד' מילין ועושה סוכה
אחרת. ומבשק ללות
המולך שער המשתלה,
יצא מירושלים ומערב בסוף
מיל, והוא אלפים אמה
שהן תחום שבת, כדי
שירא רשא' עוד לילך
מיל אחר שהוא אלפים
אמה אחרות. נמצא מהלך
שני מילין מירושלים שהן
ד' אלפים אמה, והשוכנים
בסוכה אבה, מיל כלפי
ירושלים ומערב כדי להלך
מיל אחר, ומצד הירדן
מירושלים הולכין עמו שני
מילין ומצד הים שם (הם)
[האגשים] יציאו מן הסוכה
והחורים האנשים שבאו עמו
מירושלים הולכין עמו הם
שבאו מן הסוכה מיל על ידי
עירוב ומיל תחומם הגה ד'
מילין, וכן כן סוכה לטובה
ד' מילין בענין הזה. אחרים
מערבין לצד זה ואחרים
מערבין לצד זה הנה ח'
מילין, ושאר בני מילין וצאן
עוד היושבים בסוכה השניה
הם שלא עירבו בצד האחר
שבין סוכה לטובה הולכין
עמו מיל תחומם ומיל על
ידי עירוב הרי' ה' מילין.
אבל אליבא דר' מאיר דאמר
י"ב מילין בשאר בני מילין
עומד מרחוק ורואה מעשיו.
שחלק לשון של זהירות חציו
קשרו בסלע, ודחיש דילמא
כיון לרישית זה השעיר ולא
יראה ויראה מה שבסלע.
ולמה היה קושר בין קרני
השעיר, אמרין (ב) הואיל ובו

רבי יהודה אומר תשע סוכות ועשרה מ"י"ן. יש ספרים שיש
צוק עשר סוכות אס כן לפי זה האחרונה היתה עומדת
צנוק ושמה משום חולש דמשלמ כדי שלא ינטרף לחזור וילין שם:
ובר"ן על ידי עירוב. מכאן מקשים אהא דלמחר צפרק מי שהוליאורו

(עירובין דף נ"ה). כוה יהו כל שצוית שבת
פירוש אלפים דמחוס ומעדין
ד' אמות דצרות העינים כולנה ונתנין
להם אלכסון ומפ"רת דככל ד'
שילך ונתנין לו אלכסון ויכול לילך
בצבת אלכסון של אלפים וכל מקום
שמוכר בגמרל עמוד רחב ד' על
ד' לאו דווקא אלא צעי שיהא ריבועו
כשיעור אלכסון של ד' על ד' היינו
ה' טפחים ושלש חומשין וגזי כוורת
צפ"ק דצבת (ד.ק.ת. ד.ק.ת. רחבה ו' ולא
נקט רחבה ד' כמו בכל דוכמא משום
דככל דוכמא דליירי דמרוצע לא הוה
כריך למינקט אלא ד' וממילא ידענא
כמו שהוא באלכסון כן הוא בכל מקום
אזל סמס כוורת עגולה היא ולי הוה
נקט רחבה ד' הוה משמע מכל ד'
כי כוורת אין לה אלכסון וקשה לפי'
מכאן משמע דמחוס שבת מיל והיינו
אלפים ותו לא כמו שהוכיח רש"י
מיהו יש לומר דסימנא דעלמא הוה
מיל כמו בכל דוכמא דנקט אלפים
אף על גב דיהי' ליה אלכסון הכי
נמי הכא נקט מיל אף על גב דיהי'
ליה אלכסון מיהו קשה לפירושו דה'
פלות דצבת ילפינן מעשה לויס וערי
לויס אין ונתנין לאלה לפלות העולם
דלמחר צפרק כ"ד מעברין (עירובין
דף נ"ו): על כן פירש רבינו שמואל
דהולך ממזרח העולם למערב או
ממזרח לדרום אין ונתנין לו פלות
אזל הולך מקרן דרומית מערבית
של עולם למזרחית כפומית ונתנין לו
פלות ועמוד דר"ה ר' גזוה' ורחב ד'
על ד' הוה העמיד ריבועו לריבועו
של עולם וזרק ונת על גזיו חייב ואם
אלכסונו עומד לריבוע העולם אינו
חייב עד שיהא ריבועו ה' טפחים
וג' חומשין: **במאן אורא הא**
דתינא חוין מאחרין שבהן בו. תימה
לי אמאי לא קאמר כמאן אורא הא
דתינא חוין מאחרין שבהן דהא
צמתנימין נמי קמי לה זכינא למימר
דגריסין דתן כמו יש ספרים שהגיה
בזן דתן ואמתני' קאי דאס כן אמאי
מיצעי ליה אסיפא מרישא הוה מני'
לארובתי דמתני' אמאי כרבי מאיר
דקמי מירושלים עד צוק ז' ריס' ו'
דלמחר י"ב מיל ונראה לי דגריס דתינא
אסיפא דהא צרימא דלתינא עלה

היא וצמר פלוגמא דרבי מאיר ור' יהודה ורבי יוסי קמי לה ועל כן
מתמה גמרל אף על גב דרבי מאיר הוזכר צרימא וצמר הכי ר'
יהודה וצמר הכי רבי יוסי לכאורה הוה משמע דמסקנא דמילתא
ד' יוסי היא להכי אנטרין לאשמועינן דלמחר לתינא דתינא רבי
מאיר ובי האי גוונא איכא צפ"ק דסנהדרין (דף ו' ו') דן את הדין
דלמחר לתינא וצפרק לא יחפור (צ"ב דף ק"ה): נמי איכא כי האי גוונא:
אטו

דכתיב
מחפרין דלמא קדים ומלכין (ד) דכתיב אם יהיו חטאיכם כשנים כשלה ללבנו ולא היה מניין למחצית החר עד שנעשה
אביהם איברים. אותן איברים רב ושמואל חד אמר מותרים בהנאה הן. כלומר האכלים לבהמות וחד אמר אסורין.

שעשים רים. היו מירושלים ועד (ב) צוק הר גזוה וזקוף כדלמרי'
בצבת מנינא ו עלתה לראש צוקין ונפלה: שצעה ומחלה רים לכל
מיל. הרי לתשעים רים י"ב מיל והם י"א מסעות מירושלים לסוכה
הראשונה ומסע אחד ומסוכה לסוכה עד י"א סוכות ט' מסעות הרי

תשעים רים שבעה ומחצה לכל מיל א"על כל
סוכה וסוכה אומרין לו הרי מוזן והרי מים
יבולין אותו מסוכה לסוכה חוין מאחרון
שבהן שאינו מוגיע עמו לצוק אלא עומד
מרחוק ורואה את מעשיו ימה היה עושה
חולק לשון של זהירות חציו קשור בסלע וחציו
קשור בין שני קרניו ודחפו לאחוריו והוא
מתגלגל ויורד ולא היה (ב) מניע לחצי ההר עד
שנעשה אברים אברים יבא וישב לו תחת
סוכה אחרונה עד שתחשך וימאיתו מטמא
בגדים משיצא חוין לחומת ירושלים ר' שמעון
אומר משעת דחיותו לצוק: **גמ' תנו רבנן**
עשר סוכות ושנים עשר מילין היו דברי
ר' מאיר ר' יהודה אומר תשע סוכות ועשרה
מילין ר' יוסי אומר חמש סוכות ועשרה מילין
היו וכולן על ידי עירוב אמר רבי יוסי סה לי
אלעזר בני אם על ידי עירוב יכולני לעשות
אפילו שתי סוכות ועשרה מילין כמאן אורא
הא דתינא חוין מאחרון שבהן שלא הגיע עמו
לצוק אלא עומד מרחוק ורואה את מעשיו
כמאן בר' מאיר: על כל סוכה וסוכה אומרין
לו הרי מוזן והרי מים: **תנא מעולם לא**
הוצרך אדם לכך אלא שאינו דומה מי שהיה
לו פת בסלו למי שאין לו פת בסלו: מה היה
עושה חולק לשון של זהירות: ונקטריה
כוליה בסלע כיון דמצוה בשעיר דילמא קדים
ומלכין ומיתבא דעתיה ונקטריה כוליה בין
קרניו ומנין דגמיש ליה לרישיה ולא אדעתיה
ת"ר (ג) בראשונה היו קושרין לשון של זהירות
על פתח האולם מבחוץ הלבין היו שמחין
לו הלבין היו עצבין ומתביישין התקינו
שיהיו קושרין על פתח האולם מבפנים ועדיין
היו מצויצין ורואין הלבין היו שמחין לא
הלבין היו עצבין התקינו שיהיו קושרין אור
חציו בסלע וחציו בין קרניו אמר ר' נחום בר
פפא משום רבי אלעזר הקפר בראשונה היו
קושרין לשון של זהירות על פתח האולם
מבפנים וכיון שהגיע שער למדבר היה מלכין
וידעו שנעשית מצותו שנאמר י אם יהיו
חטאיכם כשנים כשלה ללבנו: לא היה מוגיע
למחצית ההר: איבעיא להו אותן אברים
מה הן בהנאה רב ושמואל חד אמר
מותרין וחד אמר אסורין מאן דאמר מותרין
דכתיב

יהודה ורבי יוסי אף האחרון נעשה
לא נכרך אדם המשלל לאכול דרך אלא מה טעם אמרו לו כן
שאינו דומה מי שיש לו פת בסלו להיות רעב כמי שאין לו:
בין דמלוה צעיר. לדחפו לאחוריו כדכתיב [שם] אל ארץ גזירה
דבר המתגור ויורד אזי אחרת נקטריה כוליה בסלע ומנין
דקדים ומלכין קודם דחיפת השעיר ומיתבא דעתיה משמחת
ליבין החטאי ולא איכפת ליה לקיים מצוה השעיר לפיכך קושר
באחרונה תליה בין קרניו ועיניו תלוין צו ומלמחר שהוא
שחמתי מלמכת כולה: **דגמיש ליה לרישיה.** יכוף ראשו תחת

(ח) חולק דף י"א: (ט) [מספתא
פ"ג הי"ח]: (א) [לעיל
י"ו: (ש"ע"ד) (ד) ר"א (ג)
(ב) [מנינא ר"א]: (ו) [דף
ג"ג]: (ז) [בפי שקלים כסילוק
המתחיל או רחלית]: (ח) [בפי י"ב,
(ט) [לויס ד' של סוכות כסילוק
המתחיל בן אקח מעדן,
(י) [רש"י ממ"ו]: (כ) [וישע'
מוס' עירובין נא. ד"ה סוכה].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שעשים רים
היו מירושלים ועד הצוק צוק
הר גזוה:

תוס' ישנים

[נספיקה דף י"א: (ב) י"א ע"ה
ולא התיבא בהרריין.
צפרק כסותו דלמריין
צפ"ו [מד, א] שפיה מרומית,
הדריקין וירוקן מלח מילת
הא דלמרי כעומת [א, ב]
העירובין לפני דין וכל הרחיה
לכעל פניה מרומית דלמרי
מר סוקן לעבירה הדריקין.
ואר"י דלמריין כעומת [א, ב]
צ' עמוד החחר מביח לדי
הדריקין וילין החחר מביח
האס לדי ירקון. מ"י שני
מיין הן ודומין לאחד שטיקן
לדי ירקון. מ"י. א"י אבו
מישראל. אצל לא בעי למימר
למו משלל ללא מחסר ליה
שעצרו דף הלויס ע"ו.
ג' עמוד וקודם
מתני' השערים רים שבעה
ומחצה לצ"ב מ"י. ר' רש"י
הדעה מיל אלפים אמה שתי
שטי כעומת דרופי הארץ
פי' שפון כעומת חולקת הארץ
כלל שט ושטו שבעים וחמשה
מיל וכן מנשה ושערים אף
קין כספר יחזקאל [מ"ח].
הקשה שז' אמות הרי מלה
ומחשית אף אמה מן כלל
העולם אמה מיל ששעים
ומחשה מיל. מכאן קשה על פי'
ר"ת דרפ"י ש' שהוליאורו
[עירובין כ"א, א] דקאמר חס'
ארבע אמות שאלמו הן
ואלכסון בין דצין כרבע
[העולם] בין בשאר רוחות
בעין אלפים עם אלכסון שפון
אלפים אמה [וח' מאתן] וכן
נוריקא ארבעת אמות ועבירה
בעין אלכסון. דהא הכא ד'
חשיב אלא אלפים אמה
מחוממות שפון מיל מנו
שמשעל נאך, ועוד קשה בן כלל
ההנהוג נקט עמוד גזוה
עשרה ורוב ארבעה ואמאי
נקט רוב ארבעה ששה הוה
ליה למינקט שאלכסון על
ארבעה קרוב לששה הוה. ובי
תימא דרוב ארבעה שאלכסון
קאמר, על כן פירק קאמ'
דשבת [א, ח] גזי כוורת דנקט
רוב ששה פי' שהיא עגולה
וכשתרעננה מתלמל בין אלכסון
ד' על ד' שיעלה קרוב ל'
טפחים לפי רש"י דהתם
[ו] [לפי ר"ח טפחים מתמ'
עם עובי הדפנות, (א) (ד'
[טפי מד'] על ד' הוה ליה
למינקט עין שדה ד'
[ו] [אלכסון עמוד, ועוד קשה לרבינו
דפרק כ"ד מעברין [עירובין
כ, ב] כשנעמל דטבלא
מרוכנת מוחב כדכ"א בני עמי
לויס ילפינן מייחיה פילוח של
תחומי שבת שלא היה כרבעו
אלא אלפים מתמ דפרסית
הסג. ויש לנחות דלע"י דגזי

(א) אינו מוזן ואולי דלכל זה שאומר וכולן על ידי עירוב אמר ר' יוסי. (ב) כהא דל"ל אמרין כיון דמלוה בשעיר וכו' מתפרשין דלמא
קדים ומלכין ולא יקיים מצוה הדפסה. (ג) נראה דמחר כהא דל"ל א"ר נחום וכו' כשנעשה היו קושרין וכו' דכתיב אם יהיו וכו'.